

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מבעד למראה: סיפור תעשיית הזכוכית העתיקה - 43907

תאריך עדכון אחרון 04-01-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ארכאולוגיה והמזרח הקרוב הקדום

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר רות ג'קסון טל

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: rutheve.jackson-tal@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שלישי 16:00-16:30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

שיעור זה מהווה הצצה ראשונית לחקר הזכויות העתיקה. בכיתה יוצגו תהליכי ייצור, טיפולוגיה וכרונולוגיה של ממצא הזכויות למן ראשיתה באלף השני לפסה"נ ועד לתקופה הביזאנטית, עם דגש מיוחד על הממצא שנתגלה בארץ-ישראל. השיעורים מלווים במצגות הכוללות סרטי הסבר הממחישים באופן מעשי טכנולוגיות ייצור הכלים והחפצים, ועיון מעשי בממצאי זכויות מחפירות ברחבי הארץ. שיעור אחד יועבר באופן מרוכז בסיום במוזיאון המכיל אוספי זכויות או באתר ארכיאולוגי.

מטרות הקורס:

הכרת תעשיית הזכויות העתיקה ומשמעותה באמצעות יכולת זיהוי טכנולוגיות ייצור, סוגי כלים ותיארוכם.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

זיהוי טכנולוגיות לייצור כלי זכויות עתיקים.
הכרת טיפוסים כלי זכויות שונים.
יכולת מיון כלי זכויות לפי תקופות שונות.
הכרת תעשיית ייצור הזכויות ומשמעותה.

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה ותרגיל

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

ממצאי הזכויות מתקופת הברונזה המאוחרת ועד לתקופה האסלאמית.
טכנולוגיות, טיפולוגיה וניתוח משמעות הממצא.

חומר חובה לקריאה:

בר"ג ד' 1973. זכויות קדומה. קדמוניות ו', חוברת 2: 38-47.
ישראלי י' 2001. זכויות עתיקה במוזיאון ישראל, אוסף דובקין ומתנות אחרות. ירושלים.

חומר לקריאה נוספת:

האוניברסיטה העברית בירושלים
החוג לארכיאולוגיה והמזרח הקרוב הקדום

שנה"ל תשע"ה
רשימה ביבליוגרפית לשיעור
מבעד למראה: סיפור תעשיית הזכוכית העתיקה
שם המרצה: דר' רות ג'קסון טל – דוא"ל il.ac.huji.mail@tal-jackson.rutheve

בר"ג ד' 1970. כלי הזכוכית בארץ-ישראל בתקופה הרומית והביזאנטית. עבודת דוקטור. האוניברסיטה העברית. ירושלים.
בר"ג ד' 1973. זכוכית קדומה. קדמוניות ו', חוברת 2: 38-47.
גורין-רוזן י' 2008. כלי זכוכית מחפירות ברמלה. קדמוניות 135: 45-50.
גרוסמרק צ' 2008. 'והוא התקין טומאה לכלי זכוכית': עיון מחודש ברקע ההיסטורי להחלת דיני טומאה וטהרה בכלי זכוכית. קתדרה 127: 33-54.
חסון ר' 1979. זכוכית אסלאמית קדומה, יד ל.א. מאיר מכון לאמנות האסלאם. ירושלים.
ישראלי י' 2001. זכוכית עתיקה במוזיאון ישראל, אוסף דובקין ומתנות אחרות. ירושלים.

- Barag D. 1985. *Catalogue of Western Asiatic Glass in the British Museum. Volume I.* London.
- Dussart O. 1998. *Le verre en Jordanie et en Syrie du sud.* Beyrouth.
- Gorin-Rosen Y. 2000. The Ancient Glass Industry in Israel: Summary of the Finds and New Discoveries. In: M.-D. Nenna ed. *La route du verre: Ateliers primaires et secondaires du second millénaire av. J.-C. au Moyen Age. (Travaux de la Maison de l'Orient Méditerranéen 33).* Lyons. Pp. 49-63.
- Grose D. F. 1989. *The Toledo Museum of Art. Early Ancient Glass: Core-Formed, Rod-Formed, and Cast Vessels and Objects from the Late Bronze Age to the Early Roman Empire, 1600 B. C. to A. D. 50.* New York.
- Hadad S. 2005. *Islamic Glass Vessels from the Hebrew University Excavations at Bet Shean. Qedem Reports 8.* Jerusalem.
- Israeli Y. 1991. The Invention of Blowing. In: M. Newby and K. Painter eds. *Roman Glass: Two Centuries of Art and Invention.* London. Pp. 46-55.
- Isings C. 1957. *Roman Glass from Dated Finds.* Groningen.
- Jackson C. and Wager E. 2008. *Vitreous Materials in the Late Bronze Age Aegean: A Window to the East Mediterranean World. Sheffield Studies in Aegean Archaeology.* Sheffield .
- Jackson-Tal R. E. 2004. *The Late Hellenistic Glass Industry in Syro-Palestine: A Reappraisal.* JGS 46: 11-32.
- Jackson-Tal R. E. 2008. *Glass Trade in the Persian Period – The Evidence from Palestine. Transeuphratène 36:* 79-90.
- Jennings S. 2006. *Vessel Glass from Beirut, BEY 006, 007, and 045. Berytus Archaeological Studies, Volumes XLVIII-XLIX, 2004-2005.* Beirut.
- McClellan M. C. 1984. *Core-Formed Glass from Dated Contexts. (Ph.D. Thesis, University Microfilm International).* Ann Arbor.
- Saldern von A. 2004. *Antikes Glas.* Munich.
- Shortland A. J. 2008. Cuneiform Glass Texts: A Question of Meaning. In: Martinon Torres M. and Rehren T. eds. *Archaeology, History and Science.* London.

-
- Spaer M. 2001. *Ancient Glass in the Israel Museum, Beads and Other Small Objects*. Jerusalem.
- Stern E. M. 1995. *The Toledo Museum of Art Roman Mold-Blown Glass: The First through Sixth Centuries, Rome*.
- Stern E. M. 2008. *Glass Production*. In: J. P. Oleson (ed.). *The Oxford Handbook of Engineering and Technology in the Classical World*. Oxford. Pp. 520-547.
- Tal O., Jackson-Tal R. E. and Freestone I. C. 2004. *New Evidence of the Production of Raw Glass at Late Byzantine Apollonia-Arsuf, Israel*. JGS 47: 51-66.
- Whitehouse D. 1997, 2001, 2003. *Roman Glass in The Corning Museum of Glass*, Vols. 1-3. Corning, New York.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 90 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 10 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: